DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 2 oktober 1997 *

I mål C-259/95,

Europaparlamentet, företrätt av Christian Pennera, avdelningschef vid rättstjänsten, och Auke Baas, likaledes rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Europaparlamentets generalsekretariat, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av Guus Houttuin, rättstjänsten, i egenskap av ombud, delgivningsadress: Europeiska investeringsbanken, direktoratet för rättsfrågor, generaldirektören Alessandro Morbilli, 100, boulevard Konrad Adenauer, Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Konungariket Sverige, företrätt av rättschefen Lotty Nordling, utrikesdepartementet, i egenskap av ombud, Stockholm,

* Rättegångsspråk: franska.

och

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren John-Forman och Dominique Maidani, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

intervenienter,

angående en talan om ogiltigförklaring av rådets beslut 95/184/EG av den 22 maj 1995 om ändring av beslut nr 3092/94/EG om införande av ett gemenskapssystem för information om olyckor i hemmet och på fritiden (EGT L 120, s. 36),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden G. F. Mancini samt domarna J. L. Murray, G. Hirsch (referent), H. Ragnemalm och R. Schintgen,

generaladvokat: A. La Pergola,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 27 februari 1997 av: parlamentet, företrätt av Christian Pennera och Auke Baas, rådet, företrätt av Aidan Feeney, rättstjänsten, i egenskap av ombud, Konungariket Sverige, företrätt av departementsrådet Erik Brattgård, utrikesdepartementet, i egenskap av ombud, samt av kommissionen, företrädd av John Forman och Dominique Maidani,

och efter att den 20 mars 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europaparlamentet har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 2 augusti 1995, med stöd av artikel 173 tredje stycket i EG-fördraget väckt talan om ogiltigförklaring av rådets beslut 95/184/EG av den 22 maj 1995 om ändring av beslut nr 3092/94/EG om införande av ett gemenskapssystem för information om olyckor i hemmet och på fritiden (EGT L 120, s. 36, nedan kallat det omtvistade beslutet).

2 Gemenskapssystemet för information om olyckor i hemmet och på fritiden infördes för år 1993 genom rådets beslut 93/683/EEG av den 29 oktober 1993 (EEG L 319, s. 40; fransk version, vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) för att produkter inblandade i den typen av olyckor skulle kunna identifieras med hjälp av information som inhämtas från sjukhus. Detta system, som anses vara en följd av rådets direktiv 92/59/EEG av den 29 juni 1992 om allmän produktsäkerhet (EGT L 228, s. 24), består huvudsakligen i att finansiellt stöd beviljas medlemsstaterna för de sjukhus, vars antal fastställs för varje medlemsstat, som deltar i insamlingen av de data som anges i bilaga 1 till sagda beslut.

3 Genom Europaparlamentets och rådets beslut 3092/94/EG av den 7 december 1994 (EGT L 331, s. 1) förlängdes systemets giltighetstid med fyra år (1994—1997), och ett belopp om 2,5 miljoner ecu per år anslogs för sammanlagt 54 sjukhus, fördelade mellan medlemsstaterna på det sätt som anges i bilaga 1 till beslutet.

4 Genom det omtvistade beslutet ändrade rådet beslut 3092/94 med anledning av de tre nya medlemsstaternas anslutning till gemenskapen. Enligt artikel 1 i det omtvistade beslutet uppgår de gemenskapsmedel som bedöms vara nödvändiga för genomförandet av programmet till 2 808 miljoner ecu per år för perioden 1995—1997 och antalet deltagande sjukhus höjs till 65. I artikel 2 föreskrivs att beslutet skall tillämpas från och med den dag som anslutningsakten träder i kraft.

5 Medan beslut 3092/94 grundade sig på artikel 129a.2 i EG-fördraget, i vilken det hänvisas till det medbeslutandeförfarande som avses i artikel 189b i EG-fördraget, antogs det omtvistade beslutet i enlighet med det förfarande som anges i artikel 169 i Akt om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EGT C 241, 1994, s. 21, nedan kallad anslutningsakten). I den sistnämnda bestämmelsen föreskrivs följande:

"1. Sådana anpassningar av institutionernas rättsakter som behövs inför anslutningen och som inte finns med i denna anslutningsakt eller dess bilagor skall göras enligt förfarandet i punkt 2. De skall träda i kraft vid anslutningen.

2. För detta ändamål skall rådet — med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen — eller kommissionen, beroende på vilken av dessa institutioner som har antagit rättsakten i dess ursprungliga lydelse, utarbeta de texter som behövs."

6 Enligt artikel 2.3 i anslutningsfördraget (EGT C 241, 1994, s. 9) kan unionens institutioner före anslutningen besluta om åtgärder enligt bland andra artikel 169 i anslutningsakten. Dessa åtgärder träder i kraft under förutsättning att anslutningsfördraget träder i kraft och samtidigt med detta, det vill säga den 1 januari 1995.

7 Parlamentet anser att det omtvistade beslutet har antagits utan hänsyn till dess rättigheter och i strid med den behörighet i tidsmässigt och materiellt hänseende som anges i artikel 169 i anslutningsakten.

8 Genom två beslut av domstolens ordförande, av den 12 respektive 26 februari 1996, tilläts Konungariket Sverige respektive kommissionen att intervenera till stöd för rådets yrkanden.

9 Det bör inledningsvis erinras om att till skillnad från de anpassningar som följer direkt av anslutningsakten, vilka inte utgör rättsakter från institutionerna och således inte kan bli föremål för legalitetskontroll, underställs anpassningar vilka beslutas genom institutionernas rättsakter som sådana den legalitetskontroll som föreskrivs i fördraget (dom av den 28 april 1988 i förenade målen 31/86 och 35/86, LAISA mot rådet, Rec. 1988, s. 2285, punkt 17). Eftersom parlamentets talan avser anpassningar som följer av ett beslut som rådet har antagit och syftar till att skydda dess rättigheter, skall den tas upp till sakprövning.

Tillämpningen i tiden av artikel 169 i anslutningsakten

10 Enligt parlamentet framgår det för det första av den precisa ordalydelsen i artikel 169, åtminstone i dess franska version, att de avsedda anpassningarna inte kan göras annat än under den övergångsperiod som löper mellan anslutningsfördragets undertecknande och dess ikraftträdande, det vill säga mellan den 24 juni och den 31 december 1994. Efter detta datum skulle artikel 169 inte längre vara tillämplig.

11 Det bör i det avseendet erinras om att i enlighet med artikel 3 i anslutningsfördraget är samtliga språkversioner av fördraget — som anslutningsakten enligt artikel 1.2 andra meningen i densamma utgör en integrerad del av — lika giltiga.

12 Även om det är korrekt att det i den franska versionen av artikel 169 föreskrivs att de anpassningar som genomförs i enlighet med den artikeln skall göras "avant l'adhésion", förhåller det sig icke desto mindre så, att i samtliga andra språkversioner avser denna frist inte möjligheten att tillämpa artikel 169 utan det datum då de rättsakter som skall ändras antogs ("De fornødne tilpasninger af institutionernes retsakter fra før tiltrædelsen; Erfordern vor dem Beitritt erlassene Rechtsakte der Organe aufgrund des Beitritts eine Anpassung; Οταν πράξεις των οργάνων πριν τη προσχώρηση χρειάζονται προσαρμογή συνεπεία αυτής; En caso de que los actos de las instituciones previos a la adhesión requieran una adaptación como consecuencia de ésta; Más gá gníomhartha na n-institiúidí arna ndéanamh roimh an aontachas a oiriúnú de thoradh an aontachais; Quando gli atti delle istituzioni precedenti all'adesione richiedono adattamenti in conseguenza dell'adesione; Indien besluiten van de Instellingen van vóór de toetreding in verband met de toetreding moeten worden aangepast; Quando os actos das Instituições, anteriores à adesão, devam ser adaptados em virtude da adesão; Jos toimielinten ennen liittymistä antamia säädöksiä on mukautettava liittymisen johdosta; Sådana anpassningar av institutionernas rättsakter som behövs inför anslutningen; Where acts of the institutions prior to accession require adaptation by reason of accession").

13 Det framgår av en fast rättspraxis från domstolen att, om olika språkversioner skiljer sig åt, behovet av en enhetlig tolkning gör det nödvändigt att bestämmelsen i fråga tolkas i enlighet med den allmänna systematiken och syftet med den lagstiftning som bestämmelsen utgör en del av (se bland annat dom av den 24 oktober 1996 i mål C-72/95, Kraaijeveld m. fl., REG 1996, s. I-5403, punkt 28).

14 I det avseendet skall det konstateras att artikel 169 ingår i avdelning II som ingår i del fem av anslutningsakten och har rubriken "Tillämpning av institutionernas rättsakter". De anpassningar som görs på grundval av denna bestämmelse syftar således endast till att göra de rättsakter som inte har anpassats genom själva anslutningsakten tillämpliga på de nya medlemsstaterna. Andra ändringar kan således inte grundas på artikel 169 i anslutningsakten.

15 I förevarande fall krävdes det endast en anpassning på två punkter för att beslut 3092/94 skulle kunna tillämpas på de nya medlemsstaterna: antalet sjukhus skulle

fastställas i förhållande till de nya medlemsstaternas befolkning och det finansiella stödet skulle till följd av detta ökas i motsvarande mån. Genom att öka antalet sjukhus från 54 till 65 och gemenskapsmedlens belopp från 2 500 till 2 808 miljoner ecu, följde rådet de kriterier som angavs i beslut 3092/94. Den omtvistade rättsakten uppfyller således de krav som ställs för att den skall utgöra en anpassning i den mening som avses i artikel 169.

16 Enligt parlamentet skulle emellertid syftet med artikel 2.3 i anslutningsfördraget vara att göra det möjligt för gemenskapsinstitutionerna att under övergångsperioden vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att de nya medlemsstaterna vid anslutningen skall vara fullständigt integrerade. Det skulle således vara uppenbart att denna bestämmelse inte syftade till att sådana retroaktiva åtgärder som det omtvistade beslutet skulle vidtas.

17 Med beaktande av den grundläggande principen att hela det gemenskapsrättsliga regelverket skall antas, som främst nämns i artikel 2 i anslutningsakten, skulle det dessutom vara otänkbart att det genom en bestämmelse i del fem i anslutningsakten införs ett system för undantag från den gemensamma rätten. Samtidigt som alla mer betydande rättsakter ovillkorligen träder i kraft på dagen för anslutningen, skulle enligt det undantagssystemet vissa institutioner även fortsättningsvis kunna göra anpassningar utan någon tidsbegränsning, det vill säga ändringar av gemenskapsrättsakter från tiden före anslutningen vilka heller inte angivits vid den tidpunkten.

18 I det avseendet bör det inledningsvis erinras om att enligt ordalydelsen i artikel 2.3 i anslutningsfördraget "kan" gemenskapens institutioner före anslutningen besluta om sådana åtgärder som avses i bland annat artikel 169 i anslutningsakten. Den bestämmelsen medför således ingen restriktion i fråga om sistnämnda artikels tillämpning efter anslutningsfördragets ikraftträdande, utan tillåter helt enkelt att den tillämpas före detta datum.

19 Principen att den stat som ansluter sig accepterar samtliga institutionsrättsakter som antagits fram till den tidpunkt då anslutningen blir verksam (se dom av den 16 februari 1982 i förenade målen 39/81, 43/81, 85/81 och 88/81, Halyvourgiki och Helleniki Halyvourgia mot kommissionen, Rec. 1982, s. 593, punkt 12) åsidosätts inte genom rättsakter som har antagits efter anslutningen på grundval av artikel 169. Såsom framgår av punkt 14 i förevarande dom, begränsas nämligen möjligheten att anta rättsakter som grundar sig på sistnämnda bestämmelse till anpassningar för att göra rättsakterna tillämpliga i de nya medlemsstaterna, samtidigt som alla andra ändringar är uteslutna. Tillämpningen av det gemenskapsrättsliga regelverket i enlighet med artikel 2 i anslutningsakten innebär således inte att artikel 169 upphör att vara tillämplig då anslutningsfördraget träder i kraft.

20 Vad beträffar parlamentets påstående att en sådan tolkning skulle utmynna i en obegränsad tillämpning av artikel 169, är det tillräckligt att konstatera att det omtvistade beslutet under alla omständigheter har antagits inom en rimlig tid efter anslutningsfördragets ikraftträdande.

21 I den mån artikel 169.1 andra meningen i anslutningsakten kopplar datumet för anpassningarnas ikraftträdande till anslutningsdatumet och således, i fråga om de rättsakter som har antagits efter anslutningen, leder till en retroaktiv tillämpning, framgår det slutligen av domstolens rättspraxis att även om rättssäkerhetsprincipen i allmänhet utgör hinder för att det föreskrivs att en gemenskapsrättsakt skall gälla från en tidpunkt före dess publicering, kan det i undantagsfall förhålla sig annorlunda om det eftersträvade målet så kräver och om de berördas berättigade förväntningar vederbörligen iakttas (se dom av den 13 november 1990 i mål C-331/88, Fedesa m. fl., Rec. 1990, s. I-4023, punkt 45).

22 I detta fall krävde målsättningen, att uppnå en enhetlig tillämpning av det gemenskapsrättsliga regelverket inom hela unionens territorium, att anpassningsåtgärder tillämpades från och med anslutningsdatumet, även om dessa åtgärder vidtogs efter anslutningen. Då parlamentet inte har åberopat något åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen eller av principen om berättigade förväntningar, kan talan således inte vinna bifall på den första grunden.

Om tillämpningen i materiellt hänseende av artikel 169 i anslutningsakten

23 Parlamentet har i detta hänseende gjort gällande att artikel 169 i anslutningsakten inte kan utgöra den rättsliga grunden för en rättsakt som medför ändring av en rättsakt som parlamentet tidigare har antagit tillsammans med rådet i enlighet med bestämmelserna i artikel 129a jämförd med artikel 189b i fördraget. Rådet skulle nämligen inte vara behörigt att ensidigt ändra en rättsakt som parlamentet och rådet har antagit gemensamt.

24 Enligt parlamentet rör artikel 169.2 i anslutningsakten endast rättsakter som rådet eller kommissionen har antagit. Anslutningsaktens upphovsmän ville uppenbarligen enligt parlamentet inrätta ett förenklat förfarande för anpassning av dessa rättsakter och således klargöra dessa båda institutioners roll i beslutsförfarandet enligt artikel 169. Däremot skulle det vara otänkbart att "institutionernas rättsakter", förutom rådets och kommissionens rättsakter, även skulle omfatta de rättsakter som antagits av parlamentet och rådet gemensamt. Sistnämnda rättsakter skiljer sig enligt parlamentet på ett grundläggande sätt från de rättsakter som rådet ensamt antar, vilket skulle framgå av artiklarna 172, 173, 189, 190 och 191 i EG-fördraget. Artikel 169.2 i anslutningsakten skulle således inte kunna tillämpas för att anpassa rättsakter som rådet och parlamentet antagit gemensamt.

25 Det bör erinras om att det i artikel 169.1 första meningen i anslutningsakten föreskrivs en möjlighet att anpassa "institutionernas rättsakter" till de krav som följer av anslutningen av nya medlemsstater och att det i det syftet samtidigt hänvisas till det förfarande som föreskrivs i 169.2. I detta klargörs att rådet — med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen — eller kommissionen, beroende på vilken av dessa institutioner som har antagit rättsakten i dess ursprungliga lydelse, skall utarbeta de texter som behövs.

26 Det skall i det avseendet, utan ytterligare klargöranden, konstateras att rådets rättsakter är sådana som rådet är upphovsman till, antingen ensam eller tillsammans med parlamentet. Det framgår nämligen av olika bestämmelser i EG-fördraget (se bland annat artikel 56.2 andra meningen, artikel 100a.1 andra meningen samt artikel 129a.2 som beslut 3092/94 grundar sig på) att de rättsakter som antas gemensamt av rådet och parlamentet anses utgöra rådets rättsakter. Då rådets rättsakter nämns i artikel 169.2 i anslutningsakten, hänför sig följaktligen den bestämmelsen även till de rättsakter som den institutionen har antagit tillsammans med parlamentet.

27 Dessutom har parlamentet uttryckligen medgivit att då anslutningsaktens upphovsmän utformade artikel 169, ville dessa inrätta ett förenklat förfarande för anpassning av rättsakter som inte hade anpassats i själva anslutningsakten. Parlamentet har emellertid inte anfört något argument som bevisar att upphovsmännen från detta förfarande avsåg att undanta de områden inom vilka gemenskapsrättsakter ursprungligen hade antagits av parlamentet och rådet gemensamt i enlighet med förfarandet i artikel 189b i fördraget. Genom sin andra grund gör parlamentet således i själva verket gällande att artikel 169 i anslutningsakten, vilken under alla omständigheter ligger utanför domstolens kontroll, är rättsstridig.

28 Under dessa förhållanden skall talan ogillas.

Rättegångskostnader

29 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom parlamentet har tappat målet skall det ersätta rättegångskostnaderna. Med tillämpning av artikel 69.4 i rättegångsreglerna skall kommissionen och Konungariket Sverige, som har intervenerat, bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Europaparlamentet skall ersätta rättegångskostnaderna.

3) Konungariket Sverige och kommissionen skall bära sina rättegångskostnader.

Mancini Murray Hirsch

Ragnemalm Schintgen

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 2 oktober 1997.

R. Grass
Justitiesekreterare

G. F. Mancini
Ordförande på sjätte avdelningen